

Protokoll

Protokoll från pensionärsråd för Göteborgs hälso- och sjukvårdsnämnden den 21 maj 2021

Plats: digital via webex

Tid: kl. 13.00-15.00

Närvarande

Ledamöter

Johan Fält (M)

Nicola Hesselén (M)

Oscar Pihlblad (KD)

Sören Björkman (S)

Från pensionärsorganisationer

Ordinarie

Ingela Ekholm (PRO)

Sven Carlsson (PRO)

Solvig Sjöholm (PRO)

Tommy Emanuelsson (PRO)

Zaidi Falias (SKPF)

Anna-Lena Stjernlöf (SKPF)

Olof Jacobsson (SKPF)

Elisabet Svensson (RPG)

Göran Eklund (SPF)

Britt Johansson (SPF)

Kerstin Segesten (SPF)

Ersättare

Yvonne Haglund (SKPF)

Lars Svanå (RPG)

Övriga närvarande

Agneta Eriksson, Koncernkontoret § 7

Lars Paulsson, Koncernkontoret § 7

Petter Wrenne, Koncernkontoret

Emma Damne, Koncernkontoret

Underskrifter

Sekreterare: _____

Emma Damne

Ordförande: _____

Johan Fält

Justerare: _____

Olof Jacobson

§1 Upprop och val av justerare

Olof Jacobson (SKPF) väljs till justerare.

§ 2 Insamling av frågor

Fråga: Vad händer med Hagaklinikens patienter nu när kliniken stänger? Ingen information har förmedlats från kliniken.

Nämnden hade tidigare ett avtal med Hagakliniken men det avslutades för fyra år sedan. Nämnden, eller regionen, råder därmed inte över kliniken som har ett antal taxaläkare. Taxaläkare innebär att de får betalt från regionen per patient, och måste följa nationella lagar, men de lyder inte under regionens ansvar eller specifika regler. Som patient får man i nuläget vända sig till sin vårdcentral för att få en ny remiss till annan vårdenhet.

Fråga: Det är stort fokus på rehabilitering för covid-patienter, men hur ser läget ut för rehabilitering vid andra allvarliga sjukdomar, till exempel cancer? En del verksamheter har stängt och det är svårt att få vård.

Nämnden har fått indikationer på att rehabiliteringsmöjligheterna kopplat till sjukhusvård (inte vårdval rehab) har försämrats för patienter. Nämnden tar med sig frågan till nästa möte.

§ 3 Information från nämnden

Se bilaga 1 för mer information.

Aktuellt läge Covid-19-pandemin: Vaccinationstäckningen bland äldre är hög och antalet avlidna på äldreboenden har sjunkit drastiskt. De flesta vårdcentraler vaccinerar nu åldersgruppen 50+. För politiken är det viktigt att vaccineringen är avgiftsfri och att man inte behöver vara listad på den vårdcentral som man vaccinerar sig hos.

Nämnden har diskuterat cancervården. Det finns en utmaning i att upptäcka cancer tidigt, vilket måste ske inom primärvården. Tanken är att man först ska eliminera allvarliga sjukdomar när en patient beskriver ett symptom, sen gå vidare till att utreda andra orsaker. Nämnden har uppmärksammat att insatser behövs.

Nämnden ser över möjligheterna till en verksamhet i Göteborg som liknar Kraftens hus i Borås. Kraftens hus är en mötesplats för cancersjuka där man kan få information och dela erfarenheter.

Fråga: Skiljer det mellan regionerna vilken medicin man kan få vid till exempel cancer?

Läkemedelsverket ger nationella rekommendationer kring olika läkemedel. Det står regionerna fritt att välja vilka mediciner man erbjuder. När det skiljer sig mellan regionerna beror det ofta på att man inte har tillräcklig evidens för medicinen i relationen till priset. Thomas Björk-Eriksson, verksamhetschef på Regionalt Cancercentrum Väst, kommer bjudas in till pensionärsrådet i höst och kan ge utförligare svar kring cancermedicinering.

På grund av att beställningar som nämnden gjort inte kan genomföras, som följd av pandemin, kommer nämnden på sitt sammanträde nästa vecka ta beslut om tilldelning av 45 miljoner kronor i extra medel till Sahlgrenska Universitetssjukhuset. Vilka områden som föreslås få medel har tagits fram i dialog med sjukhuset och gäller engångssatsningar som inte är nivåhöjande till kommande år.

§ 4 Medicinska insatser på äldreboenden

Nämnden har lagt ett antal uppdrag till förvaltningen kopplat till vård av äldre. Två avslutas på kommande sammanträde. Nämnden kan konstatera att det finns stor förbättringspotential på äldreboenden. De vill utreda möjligheten till en medicinskt ansvarig läkare på äldreboendena, liksom kommunens medicinskt ansvariga sjuksköterskor. Rollen skulle ha i ansvar att de boende får rätt vård och kommer till sjukhus när så behövs. Frågan har drivits från Läkarförbundet. Det skulle inte lösa alla problem, men då finns det en person på plats som kan driva utvecklingsarbetet.

Nämnden har träffat Göteborgs Stad och diskuterat samarbetet mellan region och kommun kring covid-vården på äldreboenden. Även om situationen i början av pandemin var utmanande, har samarbetet sen fungerat bra. Vid nästa träff kommer fokus ligga på kvaliteten på äldreboenden ur ett större perspektiv.

Fråga: Finns det budgetutrymme hos kommunerna för kvalitetsförbättringar inom äldre vården?

Det finns en risk att ekonomin hindrar vad som är möjligt, men i och med att frågan diskuteras mycket nationellt kan vi hoppas att staten delar ut stöd som kommunerna kan nyttja.

Kommentar: Om man är ansvarig läkare på äldreboende är man beroende av sjuksköterskebemanningen på boendena och att det finns en kontinuitet i personalgruppen. Det är också viktigt att undersköterskorna har rätt utbildning.

Pensionärsorganisationerna ser framemot en återrapport om hur det går med arbetet på äldreboendena.

§ 5 Hälsoläget under Covid-19-pandemin

Representanterna från nämnden vill höra hur pensionärsorganisationerna uppfattar hälsoläget bland sina medlemmar och äldre generellt.

Samtliga organisationer nämner att pandemin har varit väldigt påfrestande på de äldres psykiska hälsa. Det är svårare att hålla kontakt med medlemmarna och vänner när det inte går att ses. Det finns också en stor oro över att söka vård. En del har upplevt att de får sitta i väntrum länge då det är svårt att boka en tid på vårdcentral.

Det finns också en ökad rädsla. Många snöar in sig i sin oro när de inte kan prata med någon. Det är svårt att få information och man vet inte vad man ska vända sig till. Dessutom vill man inte göra fel, men det finns många frågor kring vad som gäller när man är fullvaccinerad.

En del uppger dock att den fysiska hälsan är bättre, ingen säsongsinfluensa eller magsjuka. Däremot blir många operationer uppskjutna och det är osäkert när de kan genomföras. I och med minskad fysisk aktivitet upplever en del sämre kondition och risken för fall kan öka.

När det är möjligt ser organisationerna att de har ett stort arbete i att entusiasmera och bygga upp äldres självkänsla igen genom att anordna roliga aktiviteter. En del har redan börjat med promenadgrupper och utomhusfika. De planerar också att starta aktiviteter tidigare i höst än vad de brukar. Det bygger dock på att restriktionerna lättar.

Kommentar från nämnden: Tack för alla inspel. Gällande operationsköerna så behövs narkosläkarna på IVA, vilket är en anledning till att operationer skjuts upp. Narkos- och IVA-personal har arbetet hårt länge och behöver återhämtning. Efter sommaren hoppas man kunna öka antalet operationer.

Förvaltningen ska kontakta Smittskydd Västra Götaland så pensionärsorganisationerna kan få klarhet i vilka förutsättningar som finns för olika aktiviteter under sommaren och framöver.

§ 6 Vi behöver prata om ensamhet

Se bilaga 2 för mer information.

Agneta Eriksson och Lars Paulsson från avdelning social hållbarhet presenterar regionens arbete kring ensamhet.

Ensamhet är en komplex fråga och kan vara både positiv och negativ. Vem som är ensam kan bara avgöras av personen själv, eftersom det handlar om en känsla av

ensamhet. Den valda ensamheten kan vara ett tillfälle för återhämtning och ge energi, men ofrivillig ensamhet kan leda till både fysisk och psykisk ohälsa, där den yttersta konsekvensen är suicid.

Regelbundet görs nationella hälsoundersökningar via enkäter. 2020 fanns frågan ”känner du dig ensam” med. Frågan finns även med i enkäten 2021, som är extrainsatt då undersökningen vanligtvis bara genomförs vartannat år. 2021 kommer även åldersgruppen 85+ inkluderas. Bland svaren från 2020 uppgav kvinnor i högre utsträckning än män att de kände sig ensamma.

Det finns flera indikationer på ett större fokus på ensamhet. I Västra Götalandsregionens budget 2022 lyfts ensamhet i ett vidare perspektiv samt vikten av samarbete mellan olika samhällsaktörer. Förhoppningsvis leder det till att fler pratar om ensamhet och bryter stigman.

Inom uppdraget kring psykisk ohälsa och suicidprevention har regionen i år startat kampanjen ”Bryt ensamheten”. Den syftar till att lyfta aktörskapet, en aktör kan vara både individen, organisationer, och offentliga organ. Än så länge finns informationsfilmer och informationsfoldrar som regionen sprider och som går att hitta på hemsidan för att sprida i sin egen organisation. Det kommer även arrangeras kunskapsseminarium.

Pensionärsorganisationerna tror att de kan ha nytta av olika informationsmaterial under sina möten för att sprida information och starta diskussioner. De håller med om att det är viktigt att belysa ämnet.

Fråga: Finns det några diskussioner om social aktivitet på recept i regionen?

För att få skriva recept krävs evidens. I Östergötland pågår forskning på kultur på recept, men än så länge finns ingen evidens. De hindrar dock inte från att uppmuntra till social aktivitet.

Mer information finns på www.vgregion.se/folkhalsa. Agneta och Lars kan kontaktas på agneta.eriksson@vgregion.se respektive lars.paulsson@vgregion.se.

§7 Nästa möte

Nästa möte är den 30 augusti klockan 13.00.

Bilagor

1. Information från nämnden
2. Vi måste prata om ensamhet